

Den forkerte danske opfattelse af EF

Ved folkeafstemningen om EF i 1972 blev EF-samarbejdet stort set kun fremstillet som et økonomisk samarbejde af de folk, der gik ind for det. De politiske sider af samarbejdet blev bagatelliseret. EF-tilhængerne mere end antydede, at de ikke var alvorligt ment.

Det kunne EF-tilhængerne slippe godt fra, fordi EF-samarbejdet i en årrække - fra 1969-1979 - havde været præget af en mand, der af al magt søgte at dreje udviklingen i en ikke-politisk retning: Frankrigs præsident, general Charles de Gaulle.

Generalens største resultat var Luxembourg-forliget af 1966, hvor han fik gennemført, at Frankrig - og andre lande, der ville følge Frankrigs eksempel - kunne nedlægge veto mod alle beslutninger, der var til skade for vigtige nationale interesser.

Dette forlig kom til at spille en afgørende rolle for debatten om EF i Danmark. Man udlagde det, som om det for os ville være muligt at sige nej til enhver udvikling, som vi ikke brød os om.

Og så var der jo ingen grund til at tage det politiske i EF så tungt.

En grotesk situation

Denne holdning førte til, at vælgerne i 1972 traf deres beslutning om EF på et

helt forkert politisk grundlag.

Men den betød også, at vi lige siden har haft svært ved at forstå EF. Fordi vi går rundt med de forkerte forestillinger fra 1972, og fordi EF-tilhængerne begik den fejl at bruge Grundlovens paragraf 20 til at få Danmark ind i EF.

Pg. 20 giver mulighed for, at visse beføjelser »i nærmere bestemt omfang« kan »overlades til mellemfolkelige myndigheder«. Og man mente, at man kunne anbringe hele Romtraktaten under begrebet »i nærmere bestemt omfang«.

Denne fortolkning var uhyre problematisk ud fra en moralsk og juridisk betragtning. Men den betyder, at Danmark ikke kan bevæge sig så meget som et komma uden for Rom-traktaten og traktaten om Kul- og Stålunionen. Gør vi det, skal vælgerne spørges påny. Og det er der ingen dansk regering, der ønsker.

Denne situation er grotesk. For EF-samarbejdet er *først og fremmest* af politisk natur. Målet er, som der står i Rom-traktatens indledning »at skabe grundlag for en stadig snævrere sammenslutning mellem de europæiske folk«.

En forfølgelse af dette mål må logisk set ende i et vesteuropæisk sidestykke til USA. Og ingen i de oprindelige seks EF-lande har forestillet sig, at man ikke på et eller andet tidspunkt ville gå videre end Rom-traktaten.

Danmark er derfor kommet i en håbløs situation som bremseklods for en udvikling, vi ikke forstår, og som vi til syvende og sidst ikke kan forhindre.

*Medlem af
Europa-parlamentet*

Der er egentlig kun to udveje for den situation.

Den ene er, at vi melder os ud.

Den anden er, at vi ændrer Grundloven, og for fuld fragt går ind for, at Danmark skal være en del af Europas forenede Stater.

Den forskellige historie

Hvordan kan det være, at man ser så forskelligt på tingene? At man i Danmark er imod det politiske samarbejde, og at man i f.eks. Holland og Belgien er tilhænger af det?

Er det os eller hollænderne, der er noget i vejen med?

Svaret er, at der hverken er noget i vejen med os eller med hollænderne. Vi har bare haft en forskellig historie. Og historien spiller en meget større rolle for et folks liv, end man almindeligvis regner med.

Danmark har været en selvstændig stat i 1000 år, og det har vi stort set været tilfredse med. Vi har faktisk kun i grev Gerts tid og under den tyske besættelse oplevet, at hele landet har været under fremmed styre. Og denne situation varede kun i 13 år. Det er ikke særlig meget i sammenligning med de 1000 år. Og det er slet ikke længe nok til at ændre et folks opfattelse af sig selv.

Går vi mod syd, ser det helt anderledes ud.

Vi har Tyskland, som kun har været en samlet stat siden 1871, og som aldrig har omfattet alle tyskere. Og landet har en historie, som det helst vil glemme.

Vi har Belgien og Holland, som også kun har været selvstændige, samlede stater i kort tid, og som i øvrigt er stærkt prægede af handelen med Tyskland og Frankrig.

Og vi har Italien, der ligeledes kun har

en kort historie som samlet nationalstat, og som lever i stadig frygt for et militært kup.

For ingen af disse lande er der noget skræmmende ved tanken om Europas forenede Stater. Tværtimod. De opfatter begrebet som noget løfterigt, noget med fred og udvikling.

Frankrigs særlige rolle

Det eneste af de oprindelige seks medlemslande, der har en historie, som minder om vores, er Frankrig. Men Frankrig har også tre katastrofale krige mod Tyskland at huske: krigen 1870-71, 1. verdenskrig og 2. verdenskrig. Landet er præget af frykten for Tyskland og er villig til at betale en høj pris for at blive fri for den.

Dog ikke altid lige høj. Det kan man se i de svingninger, som der har været i Frankrigs og dermed EFs politik.

Det er nemlig Frankrig, der styrer EFs kurs, måske fordi det fra starten var det land, der var sværest at få med.

Det var således den franske planlægningschef Jean Monnet og den franske udenrigsminister Robert Schuman, der i 1951 skabte Kul- og Stålfællesskabet, som i sin opbygning indeholdt alle de træk, der præger EF i dag: En stærk embedsmands-myndighed med vidtgående beføjelser, et politisk ministerråd, der først og fremmest har en godkendende rolle, og en domstol der kan sætte genstridige lande på plads. Samt et parlament, der er skabt som en forberedelse til Europas forenede Stater.

Løsningen af de tyske problemer

Frankrig fik løst flere problemer gennem oprettelsen af Kul- og Stålfællesskabet.

Man fik sikret kul-forsyningerne til stålværkerne i Lorraine. Kullene kom

nemlig fra det tyske Saar-område, som Frankrig havde fået indlemmet efter 2. verdenskrig, og hvis indbyggere som årene gik stadig stærkere ønskede at vende tilbage til Tyskland.

Med oprettelsen af Kul- og Stålfællesskabet fik Frankrig en traktatmæssig sikkerhed for, at kullene fra Saar ville blive ved med at gå til Frankrig. Og man fik en kontrol med den tyske stålindustri, som det var politisk muligt for tyskerne at godtage.

Det var også det tyske problem, der stod bag det næste franske udspil - Europahæren og det europæiske politiske samarbejde. Forslagene herom blev fremsat kort efter gennemførelsen af Kul- og Stålfællesskabet.

Amerikanerne ønskede, at vesttyskerne skulle oprustes, så den vestlige verden kunne komme til at stå stærkere over for Sovjetunionen.

For at hindre en isoleret tysk genoprustning fremsatte den franske forsvarsminister Pleven på Monnets forslag tanken om en europæisk hær, hvor der indgik soldater fra en række vesteuropæiske lande. Disse lande skulle samtidig bevare deres egne nationale hære. Kun tyskerne måtte alene have væbnede styrker i Europahæren.

Planen blev imidlertid ikke til noget. Englænderne ville ikke være med, og franskmændene blev efterhånden selv betænkelige ved deres ide. Efter at Holland, Belgien, Luxembourg, Italien og Vesttyskland alle havde sagt ja til den nye traktat, faldt den ved en afstemning i den franske nationalforsamling i 1954.

I stedet fik man en mellemløsning. Tyskerne fik deres egen hær, men der blev samtidig anbragt betydelige amerikanske og engelske styrker i landet. Officielt skete det for at hjælpe tyskerne med at forsvare sig mod russerne. Reelt skete det for

at berolige Frankrig og for at forhindre, at Tyskland blev for stærkt militært.

Dette arrangement har holdt indtil nu. Men kan det gøre det i fremtiden?

Jeg tvivler. De store demonstrationer i Tyskland mod de amerikanske raketter er ikke kun udtryk for, at tyskerne er blevet pacifister. De er også udtryk for en national utilfredshed med, at andre bestemmer i deres land.

Måske vil vi snart se tanken om en Europahær dukke op igen.

Det er gået stærkt

Europahærens sammenbrud var et hårdt slag for de franske europæere. Men de gav ikke op. Og i 1956 gav Ungarn og Suez de europæiske lande alvorlige ydmygelser. Det fik igen de seks lande til at gå sammen. I 1957 underskrev de traktaterne om EØF, »Fællesmarkedet«, og Euratom. Havde det ikke været for de Gaulle, ville man formentlig have udviklet et vidtgående politisk samarbejde allerede inden tanken om et dansk medlemsskab var blevet aktuel.

Nu måtte dette samarbejde vente, til de Gaulle var af vejen. Men så gik det også stærkt.

I 1971 fik man det valutamæssige samarbejde.

I 1972 holdtes det første topmøde, hvor regeringscheferne mødtes under former, som overhovedet ikke var omtalt i traktaterne.

I 1974 vedtoges det politiske samarbejde i en erklæring, hvori landene gav tilsgagn om at samordne deres udenrigspolitik.

I 1975 fik man den måske mest afgørende ændring - at parlamentet blev direkte valgt, og at det fik retten til at vedtage EFs budget.

I 1981 fik man formaliseret Kommissi-

onens deltagelse i det europæiske politiske samarbejde.

I 1983 holdtes topmødet i Stuttgart, hvor regeringscheferne vedtog en »højtidelig erklæring« om en europæisk union på baggrund af et oplæg fra udenrigsministrene fra Vesttyskland og Italien, Genscher og Colombo.

Hvad Kommissionen har mulighed for

Samtidig er der sket en stærk udvikling af selve det handelspolitiske samarbejde, som er blevet så vidtgående, at det har klare politiske virkninger.

Romtraktatens Europæiske økonomiske Fællesskab havde som grundlag en toldunion, og i de første år måtte man bruge alle kræfter på at få afskaffet toldsatser og indførselsforbud mellem medlemslandene.

Men efter at dette mål er nået, er det i stigende grad blevet de *tekniske handelshindringer*, man samler sit arbejde om. Og sådan som Rom-traktaten er udformet, er der næsten ingen grænser for, hvad man kan blande sig i for at sikre den frie konkurrence.

Det kan man især se inden for miljøområdet, som i vor tid er kommet til at spille en helt afgørende rolle. Kommissionen synes at betragte ethvert initiativ fra en medlemsstats side som et forsøg på at undgå konkurrence fra andre EF-lande.

Derfor har den fået vedtaget en procedure, der indebærer, at ingen lovforslag eller tilsvarende initiativer kan fremsættes, før de har været til høring i Brüssel. På den måde skræmmer man på forhånd mange regeringer fra overhovedet at foretage sig noget.

Fremsætter et medlemsland alligevel et forslag, som man er betænkelig ved, kan man standse det ved at fremsætte forslag

til et direktiv, der skaber ensartede regler.

Gennem denne fremgangsmåde har man fået et af de mest utiltalende politiske systemer, som man kan forestille sig. Man er havnet i en situation, hvor der ikke så meget arbejdes på at nå et *mål* som at nå et *gennemsnit*. Kommissionens ideal er ikke, at lovene skal være gode. Den er kun, at de skal være ens!

I denne hensigt bakkes Kommissionen op af Domstolen i Luxembourg, der er kommet til at spille en helt afgørende rolle i EFs udvikling.

Resultatet er, at landene lidt efter lidt får den samme udvikling. Det tager tid, inden det for alvor kan ses, men det kommer. Hverken Rom eller USA blev bygget på én dag.

Englands manglende betydning

Nogen vil måske spørge: Hvor er England i alt dette? Har England ikke noget at sige?

Spørgsmålet er svært at give noget endeligt svar på.

Men sikkert er det, at England aldrig vil komme til at spille en rolle, der på nogen måde kan minde om Frankrigs.

England har ganske vist en situation, der ligner Frankrigs en del. Landet har været en selvstændig stat i tusinde år, og man er gået ind i EF-samarbejdet for at kunne holde Tyskland nede. På den anden side er frygten for Tyskland langt mindre i England end i Frankrig.

England er trods alt en ø, der gennem årene har været let at forsvare. Hverken under 1. eller 2. verdenskrig kom der til at stå fjendtlige tropper på engelsk jord, som der gjorde på fransk. Derfor har englænderne aldrig haft de varme følelser over for EF, som franskmændene trods alt har. Tværtimod føler de, at de på

mange måder har mere til fælles med lande som Australien, New Zealand og Canada -lande, der står helt uden for EF.

Derfor kan man ikke sige med sikkerhed, hvad England vil stille op med EF i fremtiden. Og det er i grunden også af mindre betydning. England får næppe mulighed for at trække EF i en anden retning end den, som de øvrige lande ønsker.

Det vigtigste

Vi står altså nu i en situation, hvor man ad forskellige veje arbejder frem mod det samme mål, nemlig Vesteuropas forenede Stater. Det er en udvikling, som vi er nødt til at tage op og diskutere.

Derfor er jeg glad for, at jeg har fået lov til at fremlægge mine synspunkter på dette seminar. og jeg er glad for, at man netop er startet med de politiske perspektiver. For det er dem, der er de vigtigste.